2016 letnik 31

1

DIDACTICA SLOVENICA

pedagoška obzorja

znanstvena revija za didaktiko

Vsebina Contents

Dr. Sanja Berčnik, dr. Tatjana Devjak 3 **Zgodovinski diskurz sodelovanja med šolo in starši v Sloveniji**
The historic discourse of cooperation between schools and parents in Slovenia

Dr. Jelena Petrović 15 **Deweyeva teorija kurikula – preseganje omejitev tradicionalnega kurikula**
Dewey's theory of curriculum – overcoming the boundaries of traditional curricula

Dr. Tina Štemberger, dr. Majda Cencič 28 **Nekateri dejavniki spodbujanja ustvarjalnosti v vzgoji in izobraževanju**
Some factors of fostering creativity in education

Dr. Marija Ropič 44 **Zmožnost zaznavanja začetnih in končnih glasov v nezložnih in večzložnih besedah**
The ability to perceive initial and final sounds in non-syllabic and polysyllabic words

Dr. Andreja Retelj 55 **Vpliv različnih pristopov na razvoj tujejezične leksikalne zmožnosti**
The impact of different approaches on developing lexical competence in a foreign language

Dr. Tomaž Zupančič, dr. Branka Čagran 70 **Mnenja učiteljev o kriterijih za vrednotenje pri pouku umetnosti**
Opinions of art educators on art assessment criteria

Dr. Nataša Dolenc Orbanić, Nastja Cotič, Petra Furlan 86 **Mobilno učenje na primeru spoznavanja biodiverzitete**
Mobile learning about biodiversity

Dr. Andreja Kozmus *100* **Strategije učiteljev pri soočenju z neprimernim vedenjem učencev**
Teacher's strategies to confront student's misbehaviour

Dr. Bisera Jevtić, dr. Jelena Petrović *113* **Emocionalna vzgoja kot temelj preventive vrstniškega nasilja**
Emotional education as the basis for peer violence prevention

Dr. Marija Klopčič, mag. Helena Virić Gasparić, dr. Karmen Erjavec *127* **Komunikacija profesorjev na kmetijskih fakultetah**
Professors' Communication at Agricultural Faculties

Irina Ilinichna Nikolaeva *141* **Metode ustvarjanja duhovne in moralne kulture študentov**
Methods of creating spiritual and moral culture of higher education students

Dr. Sanja Berčnik, dr. Tatjana Devjak

Zgodovinski diskurz sodelovanja med šolo in starši v Sloveniji

Znanstveni članek

UDK 373.3.06-055.52

KLJUČNE BESEDE: osnovna šola, sodelovanje, starši, oblike sodelovanja

POVZETEK – Avtorici se v svojem prispevku osredotočata na problem prenosa informacij med šolo in starši z vidika sodelovanja med njimi s ciljem zagotavljanja kakovostnega izvajanja vzgojno-izobraževalnega procesa. Sodelovanje med starši in šolo je namreč pomemben element za kakovostno delo v vzgojno-izobraževalni ustanovi, saj menja medsebojne odnose, vzdušje in kulturo v šoli. Pričakovanja glede medsebojnega sodelovanja so odvisna od tradicije, ciljev, socialnega konteksta, zakonodajnih okvirov in trenutne družbene situacije. Šola seznanja starše s pomembnimi informacijami o svojem delovanju na pedagoškem in organizacijskem področju, to tudi določa pravno-formalni okvir življenja in dela vzgojno-izobraževalne inštitucije, odprto pa ostaja vprašanje odločanja staršev glede programskih, izvedbenih in organizacijskih zadev šole.

Scientific paper

UDC 373.3.06-055.52

KEYWORDS: primary school, cooperation, parents, forms of cooperation

ABSTRACT – In their contribution, the authors focus on the problem of transferring information between schools and parents from the perspective of cooperation aimed towards ensuring the quality of educational process implementation. Cooperation between parents and schools is an important element for the quality of work in educational institutions; it influences the interpersonal relations, climate and culture in schools. Expectations regarding mutual cooperation depend on tradition, objectives, social context, legislative frameworks and the current social situation. Schools present important information about their functioning in the pedagogical and organisational fields, which is also determined by the formal legal framework of the life and work of educational institutions. However, the question of parental decision-making regarding programmes, implementation and organisational affairs of schools, still remains open.

1. Uvod

V pluralističnih družbah sodelovanju s starši pripisujejo predvsem tri funkcije. Eni gledajo na sodelovanje s starši kot na sodelovanje z državljani. Tak tip sodelovanja deluje kot možnost povečevanja izobrazbe in politične kompetentnosti staršev skozi t.i. sodelovalno učenje, vpliva pa tudi na demokratičnost vzgojno-izobraževalnih institucij in izboljševanje sodelovanja s širšo skupnostjo. Starši imajo drugačno vlogo, kadar je njihovo sodelovanje obravnavano v obliki podpore instituciji. Takšen način sodelovanja je bil v ospredju predvsem v poznih šestdesetih letih prejšnjega stoletja, starši pa so bili "zadolženi" predvsem za nadzor nad domačimi nalogami in didaktičnimi igrami. Tretji tip sodelovanja pa lahko imenujemo sodelovanje, orientirano na otroka. Takšen način sodelovanja že sam po sebi zahteva bolj odprt in fleksi-

Jelena Petrović, PhD

Dewey's theory of curriculum – overcoming the boundaries of traditional curricula

Znanstveni članek

UDK 37.091.4

KLJUČNE BESEDE: Dewey, kurikul, izkušnje, vsebina, metoda

POVZETEK – Če upoštevamo kulturne raznolikosti sodobne družbe in zahteve, ki te postavljajo pred sodobnega človeka, lahko sklepamo, da je nujno razviti fleksibilne in odprte kurikule, ki bodo v praksi spodbujali raziskovanje in ustvarjalnost. Članek analizira Deweyevo teorijo kurikula, poudarjajoč njegovo potrebo po preseganju dualizma med v otroka usmerjenim ter predmetnim kurikulom in dualizma med interesi in prizadevanji, ki obstaja v tradicionalnih kurikulih. Učitelji morajo razumeti naravo človeških izkušenj in njihovih kvalitet, kar Dewey poimenuje kontinuiteta in interakcija. Učitelj je tisti, ki lahko pretekle izkušnje spremeni v dragocene tako, da jih prenese na sedanjo situacijo in tako spodbudi rast učenčevih izkušenj ter razširi njegove odnose z družbo. Učne vsebine se morajo nanašati na izkušnje učencev in biti dovolj široke ter prilagodljive, da ustvarijo okvir za učenje. Pri izbiri metode morajo učitelji imeti v mislih, da med učnimi gradivi in metodami obstaja naravna povezava. Metoda naj bo zgolj spodbujevalec inteligence in ne vnaprej predpisan nabor pravil, katerim je treba slediti. Dewey podpira metode, ki otroke aktivirajo, spodbujajo eksperimentiranje in raziskovanje ter cenijo vzgojni pomen igre in dela.

Scientific paper

UDC 37.091.4

KEYWORDS: Dewey, curriculum, experience, content, method

ABSTRACT – If we consider the cultural diversity of today's society, and its demands set for a contemporary person, it is easy to conclude that it is necessary to have a flexible and open curriculum and practice it through methods that promote inquiry, research and creativity. The ideas identified by Dewey a century ago meet the requirements for such curriculum. This paper analyses the Dewey's theory of curriculum with the emphasis on overcoming the dualisms between child-centred and subject-centred curriculum and the dualism between interest and effort, which are often seen in traditional curricula. Educators must understand the nature of human experience and its qualities which Dewey names continuity and interaction. It is the teacher who can make past experience valuable by putting it in interaction with present situation, and in that way promote the growth of students' experiences, and expanding their connection to society. The content should rely on students' experience and be broad and flexible enough to form a framework for learning. In choosing methods, teachers have to be aware of the natural connection between content and method. It should work as an impetus to intelligence and not as a set of prescribed rules one should follow. Dewey supports methods that make the child active, promote experimenting and research, and are aware of educational benefits of play and work.

1. Introduction

As the last few decades brought special attention to the educational and didactic values of student-centred curriculum, Dewey's ideas gained a renewed attention. Many authors (Matijević, 1999; Mikanović, 2012; Španović, Trbojević, 2010) em-

Dr. Tina Štemberger, dr. Majda Cencič

Nekateri dejavniki spodbujanja ustvarjalnosti v vzgoji in izobraževanju

Znanstveni članek

UDK 373.2+159.954

KLJUČNE BESEDE: ustvarjalnost, vzgojitelji, faktorji, vrtec, šola, visokošolsko izobraževanje

POVZETEK – Ustvarjalnost je pomembna za napredek posameznika in družbe, pri čemer se pomembna vloga pripisuje tudi vzgojno-izobraževalnim institucijam. Učitelji naj bi se zavedali svoje odgovorne vloge pri prepoznavanju, negovanju in spodbujanju ustvarjalnosti slehernega otroka. Ključno je tudi razumevanje, da je s tem potrebno pričeti že v predšolskem obdobju, saj kasneje, z všolanjem, posameznikova ustvarjalnost upade. V prispevku predstavljamo rezultate empirične raziskave, v kateri smo ugotavljali, kakšno vlogo pri prepoznavanju in spodbujanju ustvarjalnosti vzgojitelji predšolskih otrok pripisujejo štirim vzgojno—izobraževalnim institucijam: vrtcu, osnovni šoli, srednji šoli ter visokošolskemu izobraževanju. Prav tako smo preverili obstoj razlik v ocenah glede na njihovo delovno dobo. Rezultati kažejo, da najpomembnejšo vlogo vzgojitelji pripisujejo prav vrtcu, sledita visokošolsko izobraževanje ter osnovna šola, najnižji pomen pa vzgojitelji pripisujejo srednješolskemu izobraževanju. Hkrati se izkaže tudi, da so do vloge srednješolskega izobraževanja najbolj kritični vzgojitelji z najkrajšo delovno dobo.

Scientific paper

UDC 373.2+159.954

KEYWORDS: creativity, preschool teachers, factors, kindergarten, school, undergraduate education

ABSTRACT – It is generally believed that creativity is crucial for the progress of both individuals and the society. The important role is also attributed to educational institutions. Teachers should be aware of their responsibility in recognising and fostering creativity of each individual child. Since it has been established that creativity decreases when children enter primary schools, it is necessary to recognise and already foster creativity in the preschool period. In the paper, we present the results of an empirical research, the aim of which was to establish how the preschool teachers view the role of four educational institutions: kindergarten, primary school, secondary school and undergraduate education in recognising and fostering creativity, and what was their view according to the years of work experience. Results indicate that preschool teachers consider the kindergarten to have the most important role in fostering creativity. The kindergarten is followed by undergraduate education and primary school, whereas the secondary school is the least important in their opinion. It has also been established that the preschool teachers with the shortest length of work experience are the most critical about the role of secondary school in fostering creativity.

1. Uvod

Ustvarjalnost je postala predmet zanimanja številnih raziskav v devetdesetih letih prejšnjega stoletja (Craft, 2003), v zadnjem času pa raziskujejo ustvarjalnost tudi na področju vzgoje in izobraževanja. Zaželeno je, da so učitelji pri pouku ustvarjalni ter da prepoznajo in spodbujajo ustvarjalne potenciale svojih učencev (Fryer in Collings, 1991; Diakidoy in Kanari, 1999; NACCE, 1999; Runco, Johnson in Bear,

Dr. Marija Ropič

Zmožnost zaznavanja začetnih in končnih glasov v nezložnih in večzložnih besedah

Znanstveni članek

UDK 81'233:373.2

KLJUČNE BESEDE: glasovno zavedanje, začetni glas v besedi, končni glas v besedi, nezložne/večzložne besede, vrtec, Kurikulum za vrtce

POVZETEK – V Sloveniji je večina predšolskih otrok vključenih v vrtec, kjer pridobijo osnove branja in pisanja. Glasovno zavedanje ima pomemben vpliv v branju in pisanju. Vzgojiteljice načrtujejo in spodbujajo zmožnosti glasovnega zavedanja otrok v vrtcu. V raziskavi, v kateri smo proučili zmožnost zaznavanja začetnega in končnega glasu v nezložnih in večzložnih besedah sličic, je sodelovalo 127 otrok iz vrtcev severovzhodne Slovenije. Rezultati raziskave kažejo, da je izvajanje vaj glasovnega zavedanja v vrtcu zelo pomembno. Izidi kažejo slabo razvito glasovno zavedanje otrok v vrtcih, kjer še niso izvajali vaj zaznavanja začetni/končni glas v besedi. Izidi raziskave opozorijo na pozitivni učinek trajanja izvajanja vaj. Prav tako izidi kažejo, da so zahtevnejši deli glasovnega zavedanja težji za otroke in potrebujejo več vaje oziroma vaje v daljšem časovnem obdobju. Raziskava potrdi pomemben vpliv zmožnosti otrok na zaznavanje začetnega oziroma končnega glasu na ravni lažjih in težjih besed, saj se razlike med skupinama otrok večajo v zahtevnejših besedah.

Scientific paper

UDC 81'233:373.2

KEYWORDS: phonemic awareness, initial sound in a word, final sound in a word, non-syllabic/polysyllabic words, kindergarten, Curriculum for kindergartens

ABSTRACT – In Slovenia, the majority of children are enrolled in kindergarten where they acquire the basics of reading and writing. Phonemic awareness has a significant influence in reading and writing. Teachers plan and encourage the abilities of phonemic awareness of the children. The study, in which we examined the ability to perceive the initial and the final sound in non-syllabic and polysyllabic words from pictures, involved 127 children from kindergartens of north-eastern Slovenia. The research results show that the implementation of the exercises of phonemic awareness in kindergarten is very important. The results show poorly developed phonemic awareness of children in kindergartens, where they have not yet implemented exercises of perception of the initial/final sound in a word. The results of the research point out to the positive effect of the duration of exercises and also show that the more demanding parts of phonemic awareness are more difficult for children, which means they need more practice or more practice in longer time period. The study confirms a significant impact on children's ability to perceive the initial and final sound at the level of easier and more difficult words, since the differences between the two groups of children are increasing in more complex words.

1. Uvod

Z vstopom otrok v prvi razred dobi posebno vlogo predšolsko obdobje. Učenci prvega razreda osnovne šole se od leta 2011 srečajo s sistematičnim postopkom pridobivanja črk, branjem in pisanjem. Študije izkazujejo pomembno povezanost gla-

Dr. Andreja Retelj

Vpliv različnih pristopov na razvoj tujejezične leksikalne zmožnosti

Znanstveni članek

UDK 811.112.2'243:37

KLJUČNE BESEDE: leksikalna zmožnost, didaktični pristopi, CLIL, CALL, nemščina kot tuji jezik, učni načrti, SEJO

POVZETEK – V prispevku primerjamo tri sodobne didaktične pristope poučevanja nemščine kot tujega jezika z vidika njihovega učinka na razvoj leksikalne zmožnosti. Komunikacijski pristop, pristop CLIL in računalniško podprto učenje tujih jezikov so bodisi zaradi svojih načel bodisi pospešene implementacije informacijsko-komunikacijske tehnologije najbolj zaznamovali smernice sodobnega poučevanja tujih jezikov. Ker sta poznavanje in ustrezna raba besedišča ključni za sporazumevanje v tujem jeziku, smo želeli ugotoviti, kako poučevanje nemščine po kombinaciji treh omenjenih pristopov učinkuje na razvoj leksikalne zmožnosti v primerjavi z običajnim poučevanjem po komunikacijskem pristopu. Izsledki empirične študije kažejo, da je za razvoj leksikalne zmožnosti kombinacija treh pristopov bolj učinkovita kot poučevanje po enem pristopu. Da bi lahko učence hitreje opremili za učinkovito rabo tujega jezika v vsakdanjem in poklicnem življenju, bi bilo smotrno v pouk tujega jezika vključevati tako strokovne vsebine iz drugih šolskih predmetov kot tudi sodobno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, učitelje pa ustrezno usposobiti za takšne pristope.

Scientific paper

UDC 811.112.2'243:37

KEYWORDS: lexical competence, didactic approach, CLIL, CALL, German as a foreign language, syllabuses, CEFR

ABSTRACT – In the paper we compare three modern approaches of teaching German as a foreign language in regard to the effect they have on the development of lexical competence. Communicative Approach, CLIL and CALL have, either because of their principles or because of the accelerated implementation of ICT, most significantly influenced modern foreign language teaching. Since vocabulary knowledge and its correct use are of key importance in communication in a foreign language, we wanted to establish how teaching German using all three principles affects the development of lexical competence in comparison to the usual communicative language teaching. The findings of the empirical study revealed that a combination of all three approaches is more efficient in developing lexical competence. In order to help students on their way towards efficient use of foreign language in their professional and everyday lives, it is sensible to include modern ICT in lesson planning and combine foreign language teaching with contents from other subjects as well.

1. Uvod

Večjezičnost in visoka raven znanja tujih jezikov se v današnjem svetu kažeta ne le kot potreba, ampak vse bolj kot zahteva. Sodoben pouk tujega jezika mora učence pripraviti na aktivno jezikovno rabo v zelo različnih jezikovnih okoliščinah in položajih. Vedno tesnejši stiki z vrstniki v tujini, mednarodni projekti, študijske izmenjave,

Dr. Tomaž Zupančič, dr. Branka Čagran

Mnenja učiteljev o kriterijih za vrednotenje pri pouku umetnosti

Znanstveni članek

UDK 37.016-047.44:7

KLJUČNE BESEDE: pouk likovne umetnosti, kriteriji za vrednotenje, ustvarjalnost, sodobna umetnost

POVZETEK – V prispevku je predstavljena mnenjska raziskava slovenskih in tujih likovnih pedagogov o kriterijih za vrednotenje likovnih del učencev v višjih razredih osnovnih šol in dijakov srednjih šol. V teoretičnem delu je podan pregled problematike vrednotenja pri pouku umetnosti, smernice za izdelavo kriterijev za vrednotenje glede na cilje v učnih načrtih in ugotovitve likovnopedagoške stroke o problematiki vrednotenja pri predmetu umetnost. V empiričnem delu je predstavljena raziskava na vzorcu slovenskih in tujih likovnih pedagogov, v kateri so vrednotili kriterije za vrednotenje. Ugotovili smo, da anketiranci kot najpomembnejše vrednotijo kriterije, povezane z ustvarjalnostjo in originalnostjo. Pomembni so tudi kriteriji, ki poudarjajo jasnost koncepta pri likovnem delu in pomembnost ideje, vsebine. Kot manj pomembne vrednotijo kriterije, povezane z likovnoformalnim znanjem, obvladovanjem likovnih tehnik in orodij. Razlike med slovenskimi in tujimi anketiranci so se izkazale kot pomembne, čeprav zaradi majhnosti vzorca izidov ne gre posploševati. Ugotovili smo še, da so slovenski anketiranci kriterije v celoti vrednotili višje kot tuji.

Scientific paper

UDC 37.016-047.44:7

KEYWORDS: art education, assessment criteria, creativity, contemporary art

ABSTRACT – The article reports on an opinion survey that was carried out among Slovenian and international art educators on the art assessment criteria in assessing works of art of school students. The theoretical part provides an overview of the subject of assessment in art education, guidelines for preparing the assessment criteria with regard to the objectives in the syllabi, and the findings of art education expertise on the issue of assessment in art education. The empirical part presents a survey that was conducted utilising a sample of Slovenian and international art educators who evaluated the art assessment criteria. The respondents see the most important criteria to be the ones related to creativity and originality. Those that emphasise clearness of the concept in the work of art and the importance of the idea and content are also important. They believe that criteria related to the formal art knowledge, the management of art techniques and tools are less important. The differences between Slovenian and international respondents have proven to be significant, even though the results cannot be generalised due to the small size of the sample. It has further been established that the Slovenian respondents generally evaluated the criteria higher than the international respondents.

1. Uvod

Vrednotenje in ocenjevanje likovnih izdelkov, nastalih pri pouku umetnosti na osnovnih in srednjih šolah, je pomemben in odgovoren del likovnopedagoškega procesa. Zaradi specifične narave likovnega izražanja je vrednotenje pri pouku likovne umetnosti težko natančno določati in rangirati. To velja tudi za druga umetnostna

Dr. Nataša Dolenc Orbanić, Nastja Cotič, Petra Furlan

Mobilno učenje na primeru spoznavanja biodiverzitete

Znanstveni članek

UDK 378:004:574.1

KLJUČNE BESEDE: mobilno učenje, pouk naravoslovja, biodiverziteta, interaktivni določevalni ključ, morski organizmi

POVZETEK – Z razvojem informacijske tehnologije so se odprle nove možnosti za učenje in poučevanje. Mobilno učenje predstavlja enega od novih trendov v izobraževanju, ki temelji na uporabi mobilne tehnologije. V članku predstavljamo raziskavo, v kateri smo se osredotočili na uporabo interaktivnega določevalnega ključa morskih organizmov na tabličnih računalnikih. Želeli smo ugotoviti učinke mobilnega učenja v naravnem učnem okolju. V raziskavi je sodelovalo 114 študentov Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem, od tega 59 študentov v eksperimentalni skupini (ES) in 55 študentov v kontrolni skupini (KS). ES si je pri določanju morskih organizmov pomagala z interaktivnim določevalnim ključem na tabličnih računalnikih, medtem ko je KS morske organizme določevala s klasičnim določevalnim ključem. Rezultati so pokazali, da je uporaba mobilne tehnologije pri terenskem delu učinkovit pristop za spoznavanje biodiverzitete. Ugotovili smo, da je interaktivni določevalni ključ učinkovitejši in preprostejši za uporabo v primerjavi s klasičnim določevalnim ključem. Študentom je interaktivni določevalni ključ všeč in menijo, da je primeren za uporabo v šoli in prostem času.

Scientific paper

UDC 378:004:574.1

KEYWORDS: mobile learning, science teaching, biodiversity, interactive identification key, marine organisms

ABSTRACT – The development of information technology has enabled new possibilities for learning and teaching. Mobile learning represents one of the latest trends in education, based on the use of mobile technology. The article's purpose is to present a research that focused on the use of interactive identification key for marine organisms on tablet computers. Our goal was to determine the effects of mobile learning in a natural learning environment. Students (N = 114) of the Faculty of Education, University of Primorska participated in the research, of which 59 students were included into the experimental group (EG), and 55 into the control group (CG). The EG used the interactive identification key on tablet computers to determine marine organisms, whereas the CG used the classical identification key. The results confirmed our assumption about the usefulness of the combination of mobile learning and fieldwork in the process of teaching about biodiversity. Furthermore, the results also confirmed the advantage of the interactive identification key over its classical version. The students involved in the research appreciated the interactive identification key more and would recommend it for school use as well as for leisure time use.

1. Uvod

V zadnjih desetletjih ima razvoj informacijske tehnologije vse večji vpliv na naše zasebno in profesionalno življenje. To je prineslo tudi nove možnosti za učenje in poučevanje ter s tem učinkovitejše načine za doseganje ustreznih kompetenc za zadovoljevanje potreb in izzivov sodobne družbe (Flogie in Čuk, 2015). S tem ne mislimo

Dr. Andreja Kozmus

Strategije učiteljev pri soočenju z neprimernim vedenjem učencev

Znanstveni članek

UDK 37.091.5

KLJUČNE BESEDE: izobraževanje, strategije poučevanja, disciplina, skrb in sodelovanje

POVZETEK – Neprimerno vedenje učencev je sestavni del šolskega življenja. Učitelji za dosego discipline v razredu v skladu z lastnimi prepričanji uporabljajo različne strategije. V raziskavi nas je zanimalo mnenje učiteljev o različnih strategijah dela z učenci, njihove reakcije ob neprimernem vedenju učencev, mnenja o lastnostih uspešnega učitelja in predlogi za kvalitetnejše delo na šoli. Raziskava je temeljila na vzorcu 242 učiteljev, iz enajstih, naključno izbranih šol iz vse Slovenije. Ugotovili smo, da so učiteljeva stališča do različnih učnih strategij nekonsistentna. Na deklarativni ravni so učitelji poudarjali sodelovanje, v odprtih vprašanjih pa so zagovarjali discipliniranje. Večina učiteljev pripisuje najnižji pomen strategiji skrbi, tudi zato, ker je razumljena najbolj polarizirano v smislu iskanja stika med učiteljem in učencem na eni strani ter popuščanja, permisivizma na drugi. Predlogi večine učiteljev za boljše delo v razredu in kvalitete, ki jih mora imeti uspešen učitelj, se povezujejo s terminologijo etike pravičnosti, ki je značilna za kontekst sodobnega liberalnega diskurza.

Scientific paper

UDC 37.091.5

KEYWORDS: education, teaching strategies, discipline, care and cooperation

ABSTRACT – Pupils' inappropriate behaviour is an integral part of school life. According to their own views, teachers use different approaches to establish discipline. In the empirical part we were interested in teachers' opinions about different strategies of working with pupils, their reactions to pupils' inappropriate behaviour, their opinions about qualities of a successful teacher and suggestions for better work in school. In the research based on a sample of 242 teachers randomly chosen in 11 schools throughout Slovenia, we came to the conclusion that teachers have an inconsistent standpoint towards different teaching strategies. They emphasised cooperation on the declarative level, but defended retaining discipline in open questions. In teachers' opinion, the strategy of care is the least important, most probably due to its polarisation in the sense of searching the contact between the teacher and the child on the one hand, and in the sense of tolerance and permissiveness on the other hand. Suggestions on improved teachers' work and the qualities successful teachers should possess, are compatible with the terms of the ethics of justice, popular in the context of temporary liberal discourse.

1. Uvod

Neprimerno vedenje in disciplinski problemi so sestavni del dogajanja v razredu, ki variirajo od komaj omembe vrednih do zelo resnih dejanj (Pšunder, 2004), a neugodno vplivajo na učno okolje. Učitelji različno pristopajo k vzpostavljanju in ohranjanju discipline ter preprečevanju disciplinskih problemov glede na njihova stališča in razumevanje različnih elementov vzgoje in izobraževanja. Preplet in medsebojna odvisnost slednjih (kot so pojmovanje otrokove narave in njegovega razvoja, glavni

Bisera Jevtić, PhD, Jelena Petrović, PhD

Emotional education as the basis for peer violence prevention

Znanstveni članek

UDK 37.04:343.615

KLJUČNE BESEDE: emocionalna vzgoja, vrstniško nasilje, emocionalne kompetence

POVZETEK – Dobro osmišljena in organizirana emocionalna vzgoja je lahko pomembno sredstvo pri prevenciji nasilja med vrstniki. S prispevkom želimo opozoriti na tiste vidike emocionalne vzgoje, v okviru katerih prihaja do izraza možnost preventivnega delovanja in da se ob tem oblikujejo temelji za ostale preventivne programe. Najpomembnejši je izobraževalni vidik, ki vključuje učenje z emocijami, s čustvenimi reakcijami in pomembno prispeva k razumevanju in nadzoru čustev. Naslednji vidik je povezan s spodbujanjem razvoja emocionalnih kompetenc, ki so pomembne za preprečevanje viktimizacije in za razvoj nagnjenosti k nasilniškem obnašanju. Ta vidik je obrnjen k posamezniku in spodbuja raziskovanje, ki odkrivajo vzorce obnašanja nasilnežev in žrtev, in odkriva kompetence, ki jih je treba razvijati, da bi okrepili čustveno stabilnost otrok. Zadnji vidik, ki bi ga želeli izpostaviti je oblikovanje in razvijanje šole kot emocionalno stabilne sredine, ki podpira in neguje odnose medsebojnega zaupanja in razumevanja. To je najučinkoviteje, kadar vključuje celotno populacijo šole, vključujoč zaposlene.

Scientific paper

UDC 37.04:343.615

KEYWORDS: emotional education, peer violence, emotional competencies

ABSTRACT – The well conceptualised and organised emotional education can be a very important tool in preventing peer violence. The aim of this paper is to emphasise the aspects of emotional education, through which its potential of preventive influence is best realised, and to point out the need of making it a basis for all other preventive programmes. The first of important aspects is educational. It encompasses teaching about emotions and emotional reactions and contributes to better understanding and controlling emotions. The next is encouraging the development of other emotional competencies, which are important to prevent victimisation as well as tendency towards violent behavior. This aspect is concerned with the individual and is justified by the results of researches that show patterns in behavior of victims and abusers, and point out which competencies need to be developed in the process of emotional empowerment of children. Finally, creating school as an emotionally stable surrounding, which nourishes the relations of mutual support, trust and understanding, is emphasised as a very important aspect.

1. Introduction

Emotional education is a very important factor in fighting against the violence in schools, and it can help in many ways to prevent violence, or to deal with its consequences. The cause and effect of violent actions are deeply connected to the emotions and emotional reactions of both the victim and the abuser, as well as to the emotions of passive participants and spectators. That makes emotional education so important when we deal with violence. Of course, as a very complex phenomenon, peer violence asks for an eclectic approach, and for combination of different methods

Dr. Marija Klopčič, mag. Helena Virić Gasparić, dr. Karmen Erjavec

Komunikacija profesorjev na kmetijskih fakultetah

Znanstveni članek

UDK 378:631+316.77

KLJUČNE BESEDE: verbalno komuniciranje, neverbalno komuniciranje, neposrednost, študenti, profesorji, kmetijstvo, Slovenija, Hrvaška, Albanija

POVZETEK – Komuniciranje je ključen dejavnik učenja na visokošolski ravni. Neposredno neverbalno in verbalno komuniciranje je pozitivno povezano s študentskim zaznavanjem učinkovitega poučevanja. Ta študija skuša razširiti razumevanje neposrednega verbalnega in neverbalnega komuniciranja profesorjev s proučevanjem percepcije študentov iz Slovenije, Hrvaške in Albanije, ki je bilo v predhodnih študijah zanemarjeno. Cilj študije je ugotoviti podobnosti in razlike v študentskem zaznavanju obsega profesorjev, ki uporabljajo neposredno verbalno in neverbalno komuniciranje. Spletno anketo so izpolnjevali študenti kmetijskih fakultet, vključenih v LifeADA projekt iz Slovenije, Hrvaške in Albanije. Rezultat razkriva subtilne kulturne razlike v deležu profesorjev iz teh istih kmetijskih fakultet v Sloveniji, Hrvaški in Albaniji, ki uporabljajo neposredno verbalno in neverbalno komuniciranje. V primerjavi s slovenskimi in hrvaškimi študenti albanski študenti ocenjujejo, da skoraj vsi njihovi profesorji uporabljajo neposredno neverbalno komuniciranje, manj pa neposredno verbalno komuniciranje.

Scientific paper

UDC 378:631+316.77

KEYWORDS: verbal communication, nonverbal communication, immediacy, students, professors, agriculture, Slovenia, Croatia, Albania

ABSTRACT – Communication is a key factor in students' learning in higher education. Nonverbal and verbal immediacy communication is positively associated with the students' perception of effective teaching. This study attempts to extend the work on perceptions of professors' communication by investigating perceptions among students from Slovenia, Croatia and Albania, which have not yet been studied previously in relation to verbal and nonverbal immediacy communication. The aim is to identify similarities and differences in students' perceptions of how much the agricultural professors from these countries use verbal and nonverbal immediacy communication. An online survey was conducted with students of agriculture faculties participating in the LifeADA project from Slovenia, Croatia, and Albania. The result reveals subtle cultural differences in the share of professors of agriculture in Slovenia, Croatia and Albania, who are perceived to use nonverbal and verbal immediacy behaviours. Compared to Croatian and Slovenian students, Albanian students perceive that almost all of their professors use nonverbal immediacy communication and less verbal immediacy communication.

1. Uvod

Komuniciranje je ključen dejavnik uspešnega študija na visokošolski ravni. Neposredno neverbalno in verbalno komuniciranje je pozitivno povezano tudi s študentskim zaznavanjem učinkovitega poučevanja. Andersen (1979) je osnovni koncept neposrednosti razširil na izobraževanje in poudaril, da neposredno komuniciranje učiteljev vključuje posredovanje sporočil, ki označujejo dosegljivost oseb za komuni-

Irina Ilinichna Nikolaeva

Methods of creating spiritual and moral culture of higher education students

Strokovni članek

UDK 378+133.2+17

KLJUČNE BESEDE: metode, duhovna in moralna kultura, visokošolsko izobraževanje, študenti, multikulturalizem, izobraževalno okolje

POVZETEK – Članek obravnava problem metod in sredstev za ustvarjanje duhovne in moralne kulture študentov v multikulturnem izobraževalnem okolju. Upoštevajoč dejstvo, da se tekom študijskega procesa malo pozornosti namenja vzgoji, ostaja omenjen problem slabo raziskan. Glavne metode in sredstva so bila proučevana s pomočjo analize obstoječe znanstvene literature, ki je pokazala, da je problem odvisen od definiranih dejavnikov in pogojev ter ga lahko razložimo na podlagi dejstva, da so sodobne generacije študentov pod vplivom hitrih in dinamičnih sprememb socialnih dogodkov, kontroverznosti v socialnem razvoju in povečanega števila informacij. Stopnje ustvarjanja duhovne in moralne kulture v multikulturnem izobraževalnem okolju so opredeljene kot: učenje o vedenjskih normah in vrednotah, običajih, miselnosti, različnih kulturnih življenjskih slogih po svetu, kot tudi razvijanje medkulturnih komunikacijskih spretnosti, utrjevanje in preverjanje znanja ter spretnosti, ki se nanašajo na medkulturne komunikacije.

Professional paper

UDC 378+133.2+17

KEYWORDS: methods, spiritual and moral culture, higher education, students, multiculturalism, educational environment

ABSTRACT – The article is dealing with the problem of methods and means of creating spiritual and moral culture of higher education students in a multicultural educational environment. Considering the fact that during the educational process in higher education not much attention is paid to the "upbringing", the problem remains poorly investigated. The main means and methods were identified by analysing the existing scientific literature. It has revealed that the problem depends on the defined factors and conditions, and is explained by the fact that the modern generation of students' lives are influenced by a quick change of social life events, dynamic changes, controversy in social development, including the increased amount of information. Stages of creating spiritual and moral culture in a multicultural education environment are defined as: teaching about the behavioural rules and norms, customs, mentality, different cultural lifestyles around the world, as well as creating intercultural communicative abilities, consolidation and verification of knowledge, and skills concerning intercultural communications.

1. Introduction

An all-round complex task of modern society's transformation requires deeper understanding of its development goals from social and political, social and economic, spiritual, moral, and ethical perspectives. Definite improvement of spiritual level of society is considered to be a required condition of the creation of a balanced personality, a condition of further strengthening of material and spiritual foundations of a modern life and the overcoming of negative effects in the forms of social and